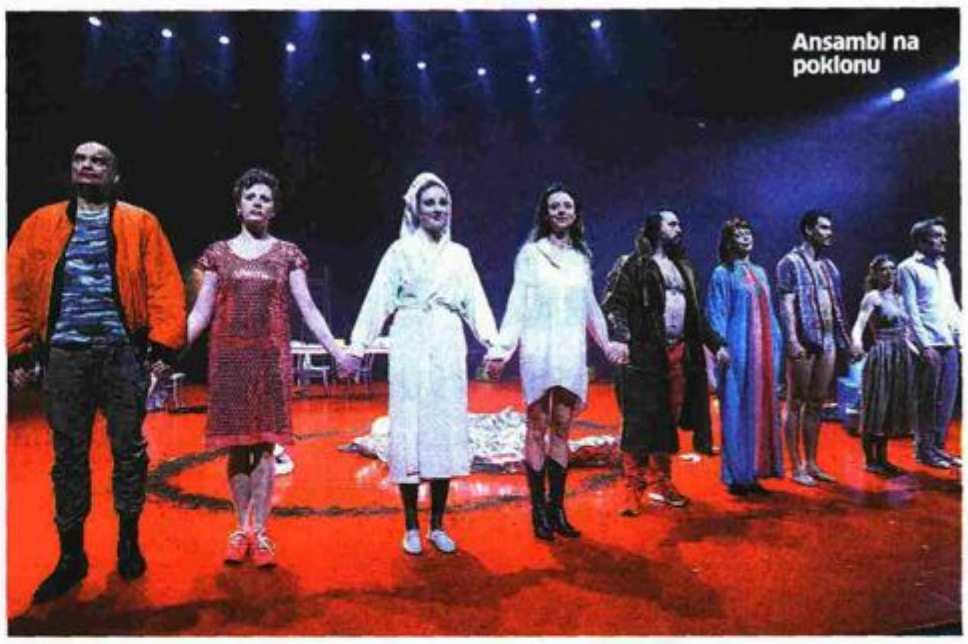
Novi list, 18.1.2016, str. 36, A3

Evidencijski broj / Article ID: 16328726
Vrsta novine / Frequency: Dnevna
Zemlja porijekla / Country of origin: Hrvatska
Rubrika / Section: Kultura

PREMIJERA U ZKM-u »ŽIVJET ĆEMO BOLJE« AUTORICE MAJE HRGOVIĆ I REDATELJICE

Prizor iz najnovije predstave ZeKaeM-a: »Živjet ćemo bolje«

Ansambl na poklonu

Eksplozivna žarišta lokalnog dvorišta

Bitka triju generacija obilježenih vladavinom emocionalnog terorizma, može imati i neočekivani ishod – što shvaćamo na samom kraju izvedbe. Maja Hrgović i Senka Bulić napravile su predstavu koja inzistira na feminističkom principu kako ga je davnih dana formulirala Gloria Steinem: »Ne možeš biti i mazohistica i feministica. Biraj!«

U raspravama o globalnim terorističkim napadima često se zaboravlja da se pravi »padovi zrakoplova« i autentična rafalna paljba u tolikim obiteljima događaju na dnevnoj bazi, iz sata u sat, po desetke i desetke godina, bez predaha i pomoći, bez intervencije UN-a, bez otvaranja vrata prema javnosti. Prava je zagonetka kako to ljudi uspijevaju preživjeti (očito smo otporniji no što se misli), ali činjenica je da sav taj anonimni užas i anonimni heroizam običnog ljudskog stradanja, zamjeranja, samokažnjavanja i naučene nemoći ponekad postane i predmet umjetničkog teksta, kao u romanu i njegovoj scenskoj adaptaciji »Živjet ćemo bolje« autorice Maje Hrgović. Tek tada smo ga u stanju sagledati na jarkom, javnom svjetlu. Kao što pokazuje predstava »Živjet ćemo bolje«, katastrofa lokalnog dvorišta nije ništa manje dalekosežna od otvorene granice pregovora vjerskih fundamentalista i svih njihovih progona vanjskih i unutarnjih neprijatelja.

Zajednička trauma

Pohvalno je što se u Zagrebačkom kazalištu mladih pod vodstvom Snježane Abramović Milković adaptaciji teksta suvremene spisateljice, kolumnistice, urednice i novinarke Maje Hrgović pristupilo ambiciozno. Režiju preuzima prvakinja emocionalnih ekstrema Senka Bulić. Autori iznimno sugestivne i dramaturški osjetljive glazbe su tandem Damir Martinović Mrle (LET3) i Ivanka Mazurkijević (Stampedo). U roli Babe pojavljuje se duhovita i na osobiti način »nesalomiva« beogradska glumica Neda Arnerić. A tu je i odličan izbor ZeKaeM-ovih glumaca, predvođenih novom članicom ansambla, Natašom Dangubić, donedavno jednom od najtvrdokornijih pripadnica eksperimentalne, nezavisne umjetničke scene. U stražnjem planu pozornice je natpis: »Ovo je naša zajednička stvar«, upućen u isti mah i glumcima i publici. Zajednička po tome što smo u posljedice razorenih ljudskih odnosa svi umiješani, a zajednička i po tome što je kazalište moguće samo onda kad svatko tko u njemu sudjeluje pristaje da ga se drugo ljudsko biće osobno tiče. Scenograf Tomislav Ćurković pazio je da scena ima »žive punktove« glumačke igre, kao što je, primjerice, tobogan/propadalište (kasnije presložen u dugački obiteljski stol), zatim kada/tješilište ili fotelja/trulište, a tu je i niz otrovnih oleandera, u drečavo žutim teglama. Kostimograf je Oliver Jularić, oblikovatelj svjetla Nikša Mrkonjić. Iako predstava na različite načine favorizira energiju nereda i pobunjeničke strasti prema destrukciji, redateljica ništa ne prepušta slučaju. Svaki element izvedbe pažljivo je promišljen i dorađen.

BANALNOST ZLA

U teatru je veoma teško otvoriti Pandorinu kutiju nasilja i učiniti da sudionike ne »raznese« golema banalnost zla. Redateljica Senka Bulić s ansamblom ZeKaeM-a svakako je uspjela u toj zahtjevnoj, reformatorskoj misiji

Dvije Splićanke – Maja Hrgović i Senka Bulić

Ansambl s redateljicom nakon predstave

N. REBERŠAK

Otrov i lijek pod nazivom obitelj

Obitelj iz pera Maje Hrgović ne može podnijeti zajedništvo na koje je osuđena. Milivoj Beader sjajno igra Oca koji se opasno ljulja između brutalne žestine kućnog zlostavljača i gotovo dojenačke nježnosti i nemoći, potresno prateći njihanje nasilnika i žrtve u sebi. Katarina Bistrović Darvaš velikom glumačkom inteligencijom donosi na pozornicu gotovo posve bešćutnu Mater u bijegu od svoje matične obitelji; ženu koja se bavi osobitom vrstom mikroterorizma usmjerenog prema starim ljudima, čije joj »njegovanje« u Italiji donosi gastarbajtersku nadnicu. Mara u izvedbi Nataše Dangubić vjerojatno je najkompleksniji i najranjeniji lik izvedbe. Smrt tek rođenog djeteta u ovom se liku transformira u potrebu za neprestanim samokažnjavanjem, s time da Dangubić bez ijedne fals note emocionalnog pretjerivanja ili karikiranja ističe i humanizam lika ili Marinu potragu za time da nauči kako (sebi) pružiti njegu koju nikada nije primila u okviru vlastite obitelji. Nataša Dangubić ovom je predstavom napravila veliki pomak u načinu na koji pristupa ulozi, odbacivši zaštitni sloj ironije u korist znatno bespoštenijeg glumačkog ogoljavanja dubokih emocionalnih provalija žalovanja. Tu je i Neda Arnerić kao Baba koja uživa u kvizovima i mladim momcima, a i u »pakosnom« obilježavanju kućnog teritorija neobuzdanim izljevima fekalija. Galeriju malih, ali veoma važnih i posvećeno napravljenih uloga vodi Barbara Đurović kao bugarska gastarbajterica Ludmila, taokinja muža kockara i žena koja se protiv krivnje prema kćerima (ostavljenima u domovini s mužem) brani mržnjom i prema svojim poslodavcima i pre-

Presscut d.o.o. -- Domagojeva 2, 10000 Zagreb, Croatia -- tel.: +385 1 4550 385, fax.: +385 1 4550 407 -- www.presscut.hr -- helpdesk@presscut.hr

Novi list, 18.1.2016, str. 37, A3

Evidencijski broj / Article ID: 16328726
Vrsta novine / Frequency: Dnevna
Zemlja porijekla / Country of origin: Hrvatska
Rubrika / Section: Kultura

I SENKE BULIĆ

Raspoloženi ansambl s autoricom teksta Majom Hrgović

Jednu od uloga ponijela je Neda Arnerić

Jadranka Sloković i Čedo Prodanović na premijeri u ZKM-u

Ivanka Mazurkijević i Damir Martinović Mrle

Među gledateljima na premijeri bio je i Bobo Jelčić

Natalija Đorđević i Perica Martinović

ventić i Damir Šaban igraju susjede, ali i živo tkivo ove beskrajno proširene obiteljske patologije, koja se stalno izlijeva preko rubova svog zadanog stambenog prostora. Dramaturginja je Vesna Đikanović.

Emocionalne teroristice

Već i sama činjenica da u predstavi nema »praznih« ni sporednih uloga mnogo govori o tome koliko je autorskog povjerenja Senka Bulić uložila u tekst Maje Hrgović, a i koliko su mu zdušno koautorski pristupili glumci. Kako veli Erin Pizzey u svojoj knjizi »Emocionalni teroristi« (1998), inače aktivistica koja je osnovala prva utočišta za žene žrtve obiteljskog nasilja u Velikoj Britaniji, dovoljno je da u obitelji imate samo jednu osobu koja sustavno gazi tuđe osjećaje i pri tom samu sebe prikazuje kao glavnu žrtvu okolnosti – i svi oko te osobe razvit će neki sindrom autodestruktivnosti. Emocionalni teroristi vrlo su često žene, posebno profesionalno nerealizirane žene, koje mrze svoje domaćinske uloge, ali ne usuđuju se izaći iz njihova »zaklona«. Predstava »Živjet ćemo bolje« vjerojatno je prva domaća predstava koja ne sentimentalizira ulogu ženskog zlostavljača, već je pokušava analitički razobličiti, baš kao i emocionalno istražiti bez pritiska cenzure. Bitka između empatične, feminističke kćeri i njezinih najbližih srodnica, majke i bake, dakle bitka triju generacija obilježenih vladavinom emocionalnog terorizma, može imati i neočekivani ishod – što shvaćamo na samom kraju izvedbe. Maja Hrgović i Senka Bulić napravile su predstavu koja inzistira na feminističkom principu kako ga je davnih dana formulirala Gloria Steinem: »Ne možeš biti i mazohistica i feministica. Biraj!«. I sama predstava odabire kritiku žrtvovalačkih identiteta, glumački uspostavljajući svijet su-ranjivosti, a ne suzatvorenosti. U teatru je veoma teško otvoriti Pandorinu kutiju nasilja i učiniti da sudionike ne »raznese« golema banalnost zla. Redateljica Senka Bulić s ansamblom ZeKaeM-a svakako je uspjela u toj zahtjevnoj, reformatorskoj misiji.

Nataša GOVEDIĆ

ma svijetu i prema samoj sebi, natakajući se eksanjem čistog špirita. Dajana Čuljak nastupa kao Marina gnjevna sestra Lorena. Glumac Stipe Kostanić ponovno je publici predstavljen kao »muško meso«, a igra Marina »instinktivnog« ljubavnika Maka, dok Filip Nola igra Marina silno senzibilnog životnog partnera i posvemašnju emocionalnu izdajicu Vjerana. Petar Le-

Presscut d.o.o. -- Domagojeva 2, 10000 Zagreb, Croatia -- tel.: +385 1 4550 385, fax.: +385 1 4550 407 -- www.presscut.hr -- helpdesk@presscut.hr